

Halduskoormus ja statistika pakkumine

Statistikanõukogu koosolekul 2.10.2015

Ene Saareoja

Ettevõtlus- ja põllumajandusstatistika osakonna juhataja

Sisu

1. Nullbürokratia
2. Statistikatarbija eksitamisest
3. Minu Statistika
4. TSD ja TÖR täiendamissettepanek

Nullbürokratia projekt

- Halduskoormuse radikaalne vähendamine –ideede kogumine juunis
- Koormuse suurendamiseks kaks suunda
- D-Day – “Krokodillide komisjon”
- “Aruandlus 3.0” – uus e-maksuamet
  - ✓ maksustamiseks andmete kogumine sealt, kus nad tekivad (pank, raamatupidamiskeskond)
  - ✓ tagasiside ettevõtjaile majanduskeskkonna kohta

Avaldamine SA ja MTA näitel

- SA avaldatava statistika ühisosa MTA avaldatuga on hinnanguliselt 1%
- Näitajate sarnane nimetus, kuid tulemus on erinev
- Puudulikud metaandmed
- Metoodika kirjelduse puudumine loob soodsa pinnase andmetega manipuleerimiseks

Keskmine brutopalk (eurot)

Tegevusala	MTA 1. kvartal 2015 ^a	SA 1. kvartal 2015	MTA 2. kvartal 2015 ^a	SA 2. kvartal 2015 ^a
Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	744	953	789	933
Ehitus	878	934	954	1047
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite remont	841	939	884	989
Finants- ja kindlustustegevus	1668	1762	1764	1859

^a MTA avaldatud kuuandmete alusel SA arvutused

Keskmise palga erinevuste põhjused

■ Tasuliigid

- ✓ MTA: töösuhtega seotud väljamaksed
- ✓ SA: aja- ja tükitöö tasu, loonuspalk, preemia, lisatasu

■ Ajaline nihe

- ✓ MTA: kassapõhine
- ✓ SA: tekkepõhine

■ Töötajate arv

- ✓ MTA: kõik töötajad, kelle on tehtud väljamakseid
- ✓ SA: täistööajale taandatud töötajate arv

Mediaanväljamakse

- SA avaldab mediaanpalka iga nelja aasta tagant
- MTA avaldab kuu keskmist mediaanväljamakset kvartalis ja aastas
- Definiitsioonid erinevad
- Näitajate väärtuste erinevust suurendab mediaani arvutamise sammud

Mediaani arvutamise sammud

- Mediaani arvutamise sammud (MTA)
  - ✓ summeeritakse väljamakse isiku tasandil
  - ✓ jagatakse mõõdetava perioodi kuude arvuga
  - ✓ leitakse mediaan

MTA avaldatud 2012.a mediaani väärtus – 535 eurot

Töösuhte mõju mediaani väärtusele

- TSD 2012. a andmetel:
  - ✓ Ei summeerita erinevatelt tööandjatelt saadud väljamakseid – mediaani väärtus 658 eurot
  - ✓ Võetakse arvesse väljamakseid tehtud kuud – mediaani väärtus 624 eurot
- 2010 avaldamistest:
  - ✓ Mediaanväljamakse – 469 eurot (MTA)
  - ✓ Mediaanbrutopalk (okt.) – 688 eurot (SA)

Kaupade eksport ja import

- Aluseks tollideklaratsioonid
- Avaldatakse riikide ja kaubagruppide lõikes
- Tulemused erinevad
  - ✓ SA arvestuste aluseks on kaupade liikumine üle piiri
  - ✓ MTA arvestuse aluseks on maksustamise aspekt
- SA avaldatud tehingute maht on suurem kui MTA avaldatud – suurim mõjutaja töötlemiseks sissetulnud ja väljaviidud kaup

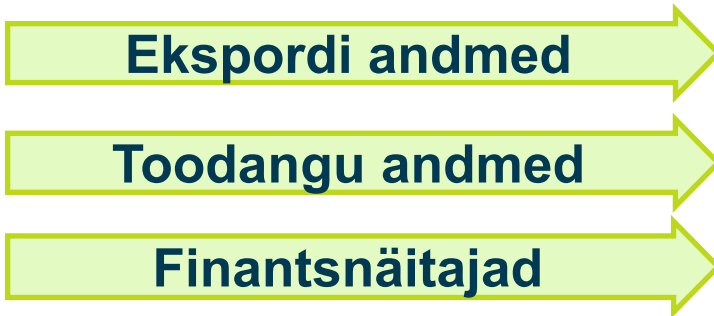
Avalike teenuste disaini projekt 2013

- Koostöös
  - Statistikaamet
  - Andmeesitajate esindajad
  - Statistikatarbijate esindajad
  - Eesti Disainikeskus
  - Välisekspert (Suurbritannia)
  - Disainijuht

Teenuse disaini projekti tulemus

- “Minu statistika” – ettevõtjale; võrdlus ajas, sarnastega, tegevusalati, piirkonniti
- “Meie statistika” – erialaliitudele; võrdlus grupi sees
- Loodud on prototüüp
- Potentsiaalsete kasutajate peal testitud
- Teostuseks vajalikku rahastust veel ei ole
- Võimalus laiendada rahvusvaheliseks võrdluseks

Näitame andmete vajalikkust ja kasulikkust

Minu statistika

- “Oled Eesti suurim eksportöör, aga konkurent ei maga.”
- “Toodad Eestis palju, aga Euroopas lähened keskmisele.”
- “Sul on ohtlikult palju laene, aga muidu läheb hästi.”

Personaalne keskkond, kus kõik vajalik on koos

Minu statistika

Minu andmed

28221 Töste- ja teisaldusseadmete tootmine

Näitaja	Väärtus (EUR)	Lisa teavitus
Eksport EU riikidesse 2013	2045	☐
Kogutoodang - Eesti	754	☒

28301 Põllu- ja metsamajandusmasinate tootmine

Näitaja	Väärtus (EUR)	Lisa teavitus
Valdkonna keskmine brutopalk	Aruanne esitamata	☐

Teil on tähtjaks esitamata aruandeid!

Sulge teade

Teavita raamatupidajat

Minu aruanded

- [106013 - Finantsnäitajad 2013. kvartal - Esitatud](#)
- [131113 - Infotehnoloogia leibkonnas 2013 - 30.03.2014](#)
- [108513 - Palk 2013. kuu - 30.11.2013](#)

Minu tellimused

- Ettevõtte innovatsiooniindikaator 2012 - [Vaata](#)
- Ettevõtte turuosa - [Vaata](#)
- Ettevõtte innovatsiooniindikaator 2013 - Ootel
- Valdkonnapõhine juhtkonna liikmete töötasu - Tasumise ootel :
- Ettevõtte innovatsiooniindikaator - Täitmisel

AS Sepapoisid Öigused

Minu statistika Grupi statistika

Minu vaade

Ettevõtte ühisvaade

TSD ja TÖR täiendamise ettepanek (1)

- Koondada palgastatistika tegemiseks vajalike andmete kogumine MTAsse
- Selleks lisada TSD-le 3 ja TÖRi 2 näitajat
- Lisaväärtusena saaks senisest detailsema palga- ja tööturustatistika ametialati ja piirkonniti
- REGREL kohustuslikud tunnused – ametiala ja töökoht
- SA lõpetaks palgaaruande kogumise ja vähendaks mitme teise aruande mahtu

TSD ja TÖR täiendamise ettepanek (1)

- Ettepanek RM ja MTA laual alates 2013
- Ettepaneku tegemisel lähtuti andmeesitajaile ja tarbijaile kõige kasulikumast variandist
- Andmeesitajate summaarne tööjõukulu väheneb hinnanguliselt 500 000 eurolt → 342 000 eurole
- IT süsteemide arendamise tasuvus hinnanguliselt 3 aastat

Kuidas projektiga edasi liikuda – otsust ei ole

TSD ja TÖRi täiendamist toetavad

- Kaubandus- ja Tööstuskoda
- Eesti Väikeettevõtjate Assotsiatsioon
- Raamatupidamistarkvara arendajad
- Sotsiaalministeerium
- Siseministeerium
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
- ...

Näiteid teiste riikide kogemusest

- Läti maksuamet alustas ametiala kogumist 2013
- Norras, Portugalis, Hollandis on jõutud veelgi kaugemale – ettevõtte saab esitada andmed riigile koos hoolimata sellest, milline asutus neid vajab

Positiivne koostöönaide Eestist

- 2012 lõpetas SA majandusaasta aruannetega dubleerivate andmete kogumise
  - Aruanded eeltäidetakse
  - Mikroettevõtetest enamasti ei küsita aruannet
- Eelnes 4 aastat eri asutuste koostööd
- Keskmiselt 80% aruande EKOMAR lahtritest on eeltäidetud ja 20% tuleb raamatupidajal ise täita
- EKOMARi aruandluskoormus vähenes 2 korda

Arutelu teemad

(1)

- Riikliku statistika tegemiseks kogutavate näitajate kaitsmine mis tahes komisjoni ees on vastuolus Euroopa statistika tegevusjuhiseiga, mis ütleb, et selle valiku peab tegema riikliku statistika tegija ise.
- Ca 90% Statistikaametis tehtavast statistikast tuleneb EL õigusaktidest. Järelikult ei ole mõtet kulutada energiat selle vajalikkuse arutamise üle n-ö krokodillide komisjoni ees. Need arutelud tuleb pidada Euroopa Komisjoniga ja selleks ette nähtud raamistikus.

Arutelu teemad

(2)

- Asutused (nt MTA, TAI), mis ei ole seotud Euroopa statistika tegevusjuhiseiga, saavad avaldada statistikat ilma metoodika kirjeldust jms avaldamata, peale selle ei peanad olema kursis rahvusvaheliselt tunnustatud metoodikatega . See eksitab statistika tarbijat.
- Ettevõtete summaarse aruandluskoormuse vähendamiseks tuleb teadvustada tõsiasja, et mõne riigiasutuse tekitatav aruandluskoormus peab suurenema. Andmeid tuleb koguda seal, kus see ettevõtte jaoks kõige mugavam on.

Arutelu teemad

(3)

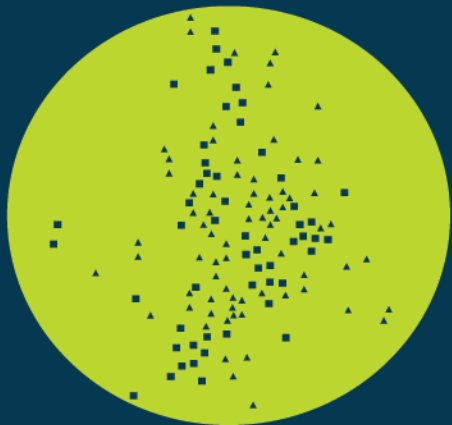
- Ettevõtete summaarse aruandluskoormuse vähendamiseks tuleb teadvustada tõsiasja, et mõne riigiasutuse tekitatav aruandluskoormus peab suurenema. Andmeid tuleb koguda seal, kus see ettevõtte jaoks kõige mugavam on.

Arutelu teemade märksõnad

- Kogutavate näitajate kaitsmine – vastuolu Euroopa statistika tegevusjuhise
- EL õigusaktidest tuleneva statistika tegemise kaitsmine komisjonis – liigne energia ja ajakulu
- Igale registrile oma statistika – eksitab tarbijat
- Mõne riigiasutuse tekitatud aruandluskoormus võib suurened
- Suurandmete kasutuselevõtt vähendab aruandluskoormust

Täna tähelepanu eest!

objekte kokku n 129
kolmnurki n 74
nelinurki n 54
ring n 1